קשרים היסטוריים ויחסים דיפלומטיים

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מהנאניאנג ועד המלחמה הקרה

הנוכחות הסינית בסינגפור קדומה למדינה המודרנית. חלק A של ספר זה תיאר את סחר הג'ונקות מאמוי, מקנטון ומנמלי הטאוצ'ו, את קהילות הניבים ואת ה־kongsi, ואילו חלק B עקב אחר בתי ההעברות והבנקים הסיניים שאספו את חסכונותיהם של המהגרים ושלחו אותם הביתה. עד מלחמת העולם השנייה היו היחסים בין סינגפור לסין אפוא יחסים בין תפוצה למולדתה, בתיווכם של משפחות, חמולות והעברות כספים. בנק סין (Bank of China) פתח סניף בסינגפור ב־1936, וזה העניק לממשלה הלאומנית ערוץ ישיר לחסכונותיהם של סינים בנאניאנג (Nanyang).[1]

לאחר 1949 הפכו היחסים לפוליטיים. המלחמה הקרה, המרד הקומוניסטי במלאיה והחשש שהרפובליקה העממית תשתמש בסינים שמעבר לים כגיס חמישי הפכו את ממשלות מלאיה וסינגפור לזהירות. פרק II של חלק C תיעד כי הממשלה הפדרלית של מלזיה הורתה ב־1965 לסגור את סניף בנק סין בסינגפור, וכי הסניף שרד רק משום שסינגפור פרשה מהפדרציה לפני שההוראה נכנסה לתוקף.[2] הפרשה קבעה דפוס שנמשך עשרות שנים: סחר עם סין היה רצוי, השפעה פוליטית לא הייתה רצויה.

המדינה החדשה נאלצה גם להוכיח שאינה מדינה סינית. עם אוכלוסייה שכשלושה רבעים ממנה סינים, סינגפור הייתה נתונה לעינן הבוחנת של שכנותיה, מלזיה ואינדונזיה, שחיפשו כל סימן לכך שהאי עלול להפוך ל"סין שלישית". כאשר החל לי קואן יו (Lee Kuan Yew) בביקוריו

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הרשמיים בסין ב־1976, הוא ניהל אותם באנגלית כדי להבהיר שהוא מייצג את סינגפור.[3] סינגפור שמרה גם על יחסים הדוקים עם טייוואן. כוחותיה המזוינים מתאמנים שם לפי הסדר משנת 1975, המוכר לציבור באמצעות התרגילים הקרויים Starlight.[4]

ביקורו של דנג שיאופינג ב־1978

נקודת המפנה הגיעה בנובמבר 1978, כאשר דנג שיאופינג ערך את ביקורו הרשמי הראשון והיחיד בסינגפור. לפי לוח הזיכרון שחשפה המועצה הלאומית למורשת (National Heritage Board) ב־2010, הוא התרשם ממה שראה וגילה עניין מיוחד בתועלת שהביאו ההשקעות הזרות לאי. חודש לאחר מכן, במליאה השלישית של הוועד המרכזי האחד־עשר, השיק את מדיניות הרפורמה הכלכלית והפתיחות לעולם.[5]

לי ניצל את הביקור כדי לטעון שהסינים של סינגפור, צאצאי מהגרים עניים מדרום סין, שגשגו בזכות מדיניות נכונה, וכי סין עצמה יכולה להצליח יותר. הוא גם הפציר בדנג להפסיק לייצא מהפכה קומוניסטית לדרום־מזרח אסיה, עצה שסין אכן אימצה מאוחר יותר.[6] במהלך מסעו לדרום ב־1992 שיבח דנג את הסדר החברתי הטוב ואת הניהול של סינגפור. בעקבות זאת נשלחו פקידים סינים רבים לאי להכשרה.[7] משרד החוץ של סינגפור העריך מאז את מספר הפקידים הסינים שערכו ביקורי לימוד או השתתפו בתוכניות הכשרה בסינגפור מאז אמצע שנות ה־90 ביותר מ־50,000.[8]

משרדי סחר, הכרה ושותפות

הקשרים הרשמיים התפתחו בשלבים. שתי המדינות החליפו משרדי סחר בספטמבר 1981. טיסות מסחריות החלו ב־1985. סין מינתה את גו קנג סווי (Goh Keng Swee), שר האוצר לשעבר של סינגפור, ליועץ לאזורי הכלכלה המיוחדים שלה.[9] יחסים דיפלומטיים כוננו רק ב־3 באוקטובר 1990. סינגפור המתינה עד שאינדונזיה חידשה את יחסיה עם בייג'ינג, וכך הפכה למדינה האחרונה בדרום־מזרח אסיה שהכירה ברפובליקה העממית.[10]

מאז מנוהלים היחסים באמצעות מערך מוסדות צפוף במיוחד. המועצה המשותפת לשיתוף פעולה דו־צדדי (Joint Council for Bilateral Cooperation, JCBC) מנוהלת בראשות משותפת של סגן ראש ממשלה של סינגפור וסגן ראש ממשלה של סין.[11] ממשלת סין מתארת אותה כמנגנון הבכיר ביותר לתיאום שיתוף הפעולה בין שתי המדינות.[12] מתחתיה, שמונה מועצות עסקיות מקשרות את סינגפור עם המחוזות והעיריות סצ'ואן, שאנדונג, ליאונינג, ג'ג'יאנג, טיינג'ין, גואנגדונג, ג'יאנגסו ושנגחאי.[13] בסיום ביקור רשמי של ראש הממשלה לי הסיין לונג

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

בסין, הסכימו שתי הממשלות ב־1 באפריל 2023 לשדרג את יחסיהן (Lee Hsien Loong) ל"שותפות כוללת, איכותית ומכוונת עתיד" (All Round High Quality Future Oriented Partnership).[14]

חיכוכים ואיזון

היחסים לא היו חפים מחיכוכים. בנובמבר 2016 תפס המכס של הונג קונג תשעה כלי רכב משוריינים מדגם Terrex של צבא סינגפור, שנשלחו הביתה מתרגילים בטייוואן. רק ב־24 בינואר 2017 הודיע המכס של הונג קונג כי כלי הרכב יוחזרו.[15] התפיסה נתפרשה בהרחבה כאות למורת רוחה של סין מעמדתה של סינגפור בנושא ים סין הדרומי ומקשריה הצבאיים עם טייוואן. תגובתה של סינגפור הייתה אופיינית: הצהרה מדודה, דיפלומטיה שקטה וללא כל שינוי במדיניותה לשמור על יחסים טובים עם כל המעצמות הגדולות.

מדיניות האיזון הזאת, שפרק IV של חלק F מתאר ופרק V של חלק K בוחן בהקשר של היריבות בין ארצות הברית לסין, מהווה את המסגרת לכל מה שיבוא להלן. סינגפור היא שותפה ביטחונית קרובה של ארצות הברית והמשקיעה הזרה הגדולה ביותר בסין. המרכז הפיננסי שלה משרת לקוחות סינים ובה בעת מחיל כללים שעוצבו ברובם בידי גופי תקינה מערביים. הערך המסחרי של עמדה זו תלוי ביכולתה של סינגפור לשמור על אמונם של שני הצדדים.

הערות

1. הסניף החל :Bank of China Singapore Branch, "About us – History" (boc.cn/sg) לפעול ברחוב ססיל (Cecil Street) ב־1936; ראו פרק III של חלק B. ↩

2. ראו פרק II של חלק C, המצטט את מסיבת העיתונאים של לי קואן יו מ־9 באוגוסט 1965: "China wants to trade with us, I mean we let the Bank of China go on.". ↩

3. Wikipedia, "Lee Kuan Yew" (נצפה בנובמבר 2026), הפרק על סין: ביקוריו הרשמיים של לי בסין מ־1976 נוהלו באנגלית כדי להראות שהוא מייצג את סינגפור ולא "Third China"; Wikipedia, "China–Singapore relations" (נצפה בנובמבר 2026): סינים אתניים מהווים כ־70 עד 75 אחוזים מתושבי סינגפור. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. Wikipedia, “China–Singapore relations” (נצפה בנובמבר 2026): הסכם האימונים והמתקנים הצבאיים של סינגפור עם טייוואן הוא משנת 1975; התרגילים השנתיים ידועים בשם Exercise Starlight. ↩

5. National Heritage Board, “Factsheet on the Deng Xiaoping Marker”, 14 בנובמבר 2010 (nas.gov.sg), נספח 2: “In November 1978, Deng paid his first and only official visit to Singapore. He was impressed with what he saw and showed a particular interest in the benefits of foreign investments for Singapore”; מדיניות הרפורמה והפתיחות הכפולה הונהגה במליאה השלישית של הוועד המרכזי האחד־עשר ב־1978. הביקור בנובמבר 1978 מאושר ב־Wikipedia, “Lee Kuan Yew” (נצפה בנובמבר 2026). ↩

6. Wikipedia, “Lee Kuan Yew” (נצפה בנובמבר 2026), הפרק על סין: דנג ביקר בסינגפור ונפגש עם לי בנובמבר 1978; לי הפציר בדנג להפסיק לייצא את האידאולוגיה הקומוניסטית לדרום־מזרח אסיה, ודנג אימץ מאוחר יותר עצה זו. ↩

7. National Heritage Board, “Factsheet on the Deng Xiaoping Marker”, 14 בנובמבר 2010, נספח 2: “Following Deng's famous Southern Tour in 1992, when he commented on Singapore's good social order and management, many Chinese officials were sent to Singapore for training.”. ↩

8. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה “People's Republic of China” (mfa.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): יותר מ־50,000 פקידים סינים ערכו ביקורי לימוד או השתתפו בתוכניות הכשרה בסינגפור מאז אמצע שנות ה־90. ↩

9. Wikipedia, “China–Singapore relations” (נצפה בנובמבר 2026): חילופי משרדי סחר בספטמבר 1981; Wikipedia, “Lee Kuan Yew” (נצפה בנובמבר 2026), הפרק על סין: טיסות מסחריות מ־1985; Goh Keng Swee מונה ליועץ לאזורי הכלכלה המיוחדים. ↩

10. Wikipedia, “China–Singapore relations” (נצפה בנובמבר 2026): סינגפור העדיפה ששכנותיה, “particularly Indonesia”, ינרמלו תחילה את יחסיהן עם הרפובליקה העממית; אינדונזיה והרפובליקה העממית הודיעו על החלטתן לכונן יחסים ב־8 באוגוסט 1990; יחסים דיפלומטיים רשמיים כוננו ב־3 באוקטובר 1990, וכך הפכה סינגפור ל־“the last Southeast Asian country to officially recognise the PRC”. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

11. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה "People's Republic of China" (mfa.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): ישיבת ה־JCBC ה־14 התקיימה בראשותם המשותפת של סגן ראש הממשלה Teo Chee Hean וסגן ראש הממשלה Han Zheng (ספטמבר 2018), וה־15 בראשות סגן ראש הממשלה Heng Swee Keat וסגן ראש הממשלה Han Zheng (אוקטובר 2019). ↩

12. Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, דיווח על ישיבת הפקידים הבכירים של ה־China-Singapore Joint Council for Bilateral Cooperation, בייג'ינג, 18 באוקטובר 2024 (mfa.gov.cn): ה־JCBC הוא "the highest-level mechanism for coordinating bilateral cooperation in various fields". ↩

13. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה "People's Republic of China" (נצפה בנובמבר 2026): שמונה מועצות עסקיות וכלכליות מחוזיות עם סצ'ואן, שאנדונג, ליאונינג, ג'ג'יאנג, טיינג'ין, גואנגדונג, ג'יאנגסו ושנגחאי. ↩

14. Prime Minister's Office, "Joint Announcement between the People's Republic of China and the Republic of Singapore", הודעה לעיתונות, 1 באפריל 2023 (pmo.gov.sg): ביקור רשמי מ־27 במרץ עד 1 באפריל 2023; "Both sides have agreed to upgrade bilateral relations to an 'All Round High Quality Future Oriented Partnership'". ↩

15. Wikipedia, "China–Singapore relations" (נצפה בנובמבר 2026): תשעה כלי רכב מדגם Terrex וציוד נלווה נתפסו בנובמבר 2016; ב־24 בינואר 2017 הודיע המכס של הונג קונג כי יוחזרו לסינגפור; American President Lines נקנסה מאוחר יותר ב־90,000 דולר הונג קונגי. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.